

Tarkastuslautakunta

Aika 16.05.2024 klo 10:00 - 15:19

Paikka Lempäälä-talo, Kartano, Mörkölä

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 44	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 45	Pöytäkirjan tarkastajat	4
§ 46	Kokoussihteerin valinta	5
§ 47	Esityslistan hyväksyminen	6
§ 48	Tilintarkastajan raportointi	7
§ 49	Vuoden 2023 tilinpäätös	8
§ 50	Arviointikertomus 2023	13
§ 51	Muut asiat	14
§ 52	Kokouksen päättäminen	15

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Ruottunen Esko	Puheenjohtaja	
	Haapasalmi Anita	varapuheenjohtaja	
	Keisala-Kaseja Kaisu	Jäsen	
	Ruotsila Eero	Jäsen	
	Viitanen Timo	jäsen	
	Kaarre Markus	asiantuntija, BDO Oy (teams)	
	Nieminen Nina	tarkastuslautakunnan sihteeri, BDO Auditor Oy	

Allekirjoitukset

Esko Ruottunen
puheenjohtaja

Nina Nieminen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

44 - 52

Pöytäkirjan tarkastus Lempäälä (22.5.2024)

Kaisu Keisala-Kaseja
pöytäkirjantarkastaja

Anita Haapasalmi
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito 23.5.2024

julkisessa tietoverkossa

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Tarkastuslautakunta 16.05.2024 § 44

Päätösehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Timo Viitanen saapui kokouseen klo 10.15

Päätös

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Lempäälän kunta

Pöytäkirja

7/2024

4

Tarkastuslautakunta

§ 45

16.05.2024

Pöytäkirjan tarkastajat

Tarkastuslautakunta 16.05.2024 § 45

Päätösehdotus

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös

Valittiin Kaisu Keisala-Kaseja ja Anita Haapasalmi.

Kokoussihteerin valinta

Tarkastuslautakunta 16.05.2024 § 46
97/00.01.01/2024

Päätösehdotus Valitaan kokoukselle sihteeri.

Päätös Valittiin kokouksen sihteeriksi Nina Nieminen.

Esityslistan hyväksyminen

Tarkastuslautakunta 16.05.2024 § 47
97/00.01.01/2024

Päätösehdotus	Hyväksytään kokouksen esityslista ja asioiden käsittelyjärjestys.
Päätös	Hyväksyttiin kokouksen esityslista ja asioiden käsittelyjärjestys muutoksitta.

Lempäälän kunta

Pöytäkirja

7/2024

7

Tarkastuslautakunta

§ 48

16.05.2024

Tilintarkastajan raportointi

Tarkastuslautakunta 16.05.2024 § 48
97/00.01.01/2024

Kunnan vastuunalainen tilintarkastaja, JHT, HT Nina Nieminen BDO
Audiator Oy:stä esittelee tilikauden 2023 tilintarkastuksen loppuraportin.

Päätösehdotus

Tilintarkastuksen loppuraportti merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Vuoden 2023 tilinpäätös

Kunnanhallitus 25.03.2024 § 60

Valmistelija: talousjohtaja Kari Auvinen

Kuntalain 113 § mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Väestö ja työllisyys vuonna 2023

Kunnanhallitus
Tarkastuslautakunta

§ 60
§ 49

25.03.2024
16.05.2024

Väestönkasvu ja yksi seudun parhaista työllisyystilanteista pitävät Lempäälän elinvoimaa yllä. Työttömyysasteen vuosikeskiarvo 6,3 % ja erityisesti työikäisten väestöikäluokkien kasvu jatkuu yhä ennusteita suurempana. Väkiluvun ennakkotieto vuoden vaihteesta on 24 703 eli nettokasvu on +123 asukasta, +0,5 %.

Tuloslaskelma

Hyvinvointialueuudistuksen johdosta tuloslaskelman erien vertailu edellisvuoteen on haastavaa, sillä kuntien tulo- ja kulupohja vähentyi noin puoleen.

Käyttötalouden toimintakulut olivat 87,5 milj. € (toteuma 100,0 %). Muutostalousarvioilla toimintakuluja korotettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 3,6 milj. €. Henkilöstökulut olivat suurin kuluerä 47,6 milj. € ja ne alittivat arvion 0,55 milj. € (toteuma 98,9 %). Palveluostoihin käytettiin 24,1 milj. € ja ne ylittivät arvion 0,5 milj. € (toteuma 102,2 %). Aine- ja tarvikemenot olivat 6,3 milj. € ja (toteuma 97,7 %) ja avustusmenot vajaat 3,5 milj. € (toteuma 101,0 %). Muut toimintakulut olivat 6,1 milj. € (toteuma 101,6 %).

Käyttötalouden toimintatuotot olivat 15,5 milj. € (toteuma 102,7 %).

Kokonaisuudessaan käyttötalous toteutui varsin tarkasti talousarviotarkistusten mukaisesti. Merkittävimpiä talouden poikkeamia on selostettu toimintakertomuksessa toimielinten tekstikerronnan yhteydessä. Kunnanvaltuusto käsitteli ja hyväksyi helmikuun 2024 kokouksessaan yksimielisesti vuoden 2023 talousarvion toimielinten menoylitykset ja tuloarvioiden alitukset.

Kunnan tuloveroa kertyi runsaat 51,6 milj. €. Maltillista tuloveroarviota korotettiin muutostalousarviomenojen katteeksi 3,35 milj. €:lla ja korotettu tuloarviokin ylittyi lopulta 0,25 milj. €. Kiinteistöveroja kertyi vajaat 6,9 milj. € ja osuus yhteisöveron tuotosta oli vajaat 5,4 milj. €. Myös kiinteistöveron ja yhteisöveron tuloarvioita korotettiin muutostalousarviolla yhteensä 1,2 milj. € korotetut tuloarviotkin ylittivät yhteensä vajaat 0,55 milj. €. Yhteensä verotulokertymä oli vajaat 63,9 milj. € (toteuma 101,3 %) Valtionosuudet olivat vajaat 22,3 milj. € eli noin 0,2 milj. € arvioitua enemmän (toteuma 100,9 %).

Korkokulut olivat vajaat 1,9 milj. € ja niiden kasvu kiihtyi merkittävästi vuoden viimeisellä kolmanneksella. Muutostalousarviolla 0,75 milj. € korotettu kuluarvio ylittyi 0,4 milj. €:lla. Tilannetta kompensoi osittain myös korkotuottoarvioiden ylittyminen 0,2 milj. € pääasiassa tytäryhtiöiden antolainakorkojen ja takausprovisioiden kasvun johdosta.

Vuosikate osoittaa tulo-rahituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate ylitti muutostalousarvion mukaisen 12,0 milj. €:n tason ollen noin 13,25 milj. € (537 €/as.). Vuonna 2022 vuosikate oli 8,9 milj. € (362 €/asukas).

Kunnanhallitus
Tarkastuslautakunta

§ 60
§ 49

25.03.2024
16.05.2024

Lempäälän suunnitelmapoistot (ml arvonalentumiset) olivat vajaat 10,1 milj. € ja vuosikate kattoi poistoista 131,6 % (edellisvuonna 86,2 %)

Tilinpäätöksessä 2023 puretaan kuntakeskustan infrarakentamiseen aiemmin tehdyn investointivarausten loppuosa vajaat 1,6 milj. €. Tilikauden ylijäämäisestä tuloksesta tehtiin 2,3 milj. € lisää investointivarausta Saikantalon rakentamiseen. Investointivarausten yhteismäärä taseessa on täten 13,3 milj. €.

Varausten kokonaiskäsitteilyn jälkeen Lempäälän tilikausi 2023 jää noin 1,55 milj. € ylijäämäiseksi. Tämän lisäksi Lempäälällä on kertomusvuotta aiempien tilikausien yhteenlaskettua ylijäämää taseessa noin 33 milj. €.

Investoinnit, rahoituslaskelma ja tase

Investointiosan määrärahavaraukset toteutuivat varsin tarkasti muutetun talousarvion mukaisesti kaikissa hankeryhmissä. Kokonaisuutena 18,1 m€:n investointimäärärahat alittuivat noin 0,9 m€ ja lisäksi investointiosaan kirjattiin noin 0,4 m€ rahoitusosuuksia sekä vajaat 0,2 m€ taseomaisuuden luovutustuloja. Hankeryhmittäiset investointien toteumat perusteluineen on esitetty toimintakertomuksen investointiosan yhteydessä sivuilla 116-120. Rahoituslaskelmasta johdettu tunnusluku, investointien tulorahoitus-% pysyi samassa tasossa kuin edellisvuonna ollen 78,8 % (vuonna 2022 77,6 %).

Kunnan lainamäärä vuoden lopussa oli 91,6 milj. € eli 3 709 €/asukas, kun vastaavat luvut vuotta aiemmin olivat 88,9 milj. € ja 3 618 €/asukas. Peruskunnan lainakantaa koskeva tunnusluku sisältää myös konsernitiliä käyttävien tytäryhtiöiden tilisaldot.

Konsernivelan määrä oli vuoden lopussa 160,0 milj. € eli 6 480 €/asukas, kun vastaavat luvut vuotta aiemmin olivat 173,5 milj. € ja 7 060 €/asukas.

Lainahoitokatteen tunnusluku 1,4 parani (0,6). Kassan riittävyttä kassapäivinä kuvaava tilinpäätöshetken tunnusluku oli 10 pv. (20 pv.) Lainat ja vuokravastuut -tunnusluku oli vuonna 2023 134,1 milj. € eli 5 430 €/asukas (edellisvuonna 127,5 milj. € eli 5 187 €/asukas).

Kunnan vakavaraisuutta ja alijäämän sietokykyä kuvaava omavaraisuusaste parani hieman ollen 47,2 % (45,1 %). Hyvinvointialueuudistuksen käytännössä puolittaessa kuntien tulopohjan myös suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku muuttui oleellisesti edellisvuodesta ollen 103,8 % (66,7 %). Tunnusluku kertoo, paljonko kunnan yhden vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Omavaraisuusaste koko kuntakonsernissa oli 29,4 % (edellisvuonna 26,4 %) ja suhteellinen velkaantuneisuus 148,7 % (edellisvuonna 95,8 %).

Toimintakertomus -asiakirja on lähetetty kunnanhallitukselle esityslistan yhteydessä. Talousjohtaja esittelee tilinpäätöstä kokouksessa. Esittelymateriaali jaetaan myös kunnanhallituksen työtilaan.

Kunnanhallitus
Tarkastuslautakunta

§ 60
§ 49

25.03.2024
16.05.2024

Toimivalta: kuntalaki 113-115 §:t

Lisätietoja: talousjohtaja Kari Auvinen, 050 68148

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:

1. allekirjoittaa tilinpäätöksen tilivuodelta 2023 ja jättää sen tilintarkastajille tarkastettavaksi.
2. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan käsittelyn jälkeen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi
3. esittää tilikauden tuloksen käsittelystä valtuustolle seuraavaa:
  - tuloutetaan taseessa olevaa poistoeroa 499 964,09 €
  - puretaan taseesta kuntakeskustan katuinfraan rakentamiseen tehty vapaaehtoinen investointivaraus 1 580 808,41 €
  - tehdään 2 300 000 € vapaaehtoinen investointivaraus Saikan koulun rakentamiseen
  - siirretään tilikauden ylijäämä 1 547 267,84 € taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämä/alijäämä -tilille
4. oikeuttaa talousjohtajan tekemään tilinpäätösinformaatioon tilintarkastuksen yhteydessä tarpeelliseksi todettuja tarkennuksia ja teknisiä korjauksia

Päätös

Kunnanhallitus päätti:

1. allekirjoittaa tilinpäätöksen tilivuodelta 2023 ja jättää sen tilintarkastajille tarkastettavaksi.
2. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan käsittelyn jälkeen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi
3. esittää tilikauden tuloksen käsittelystä valtuustolle seuraavaa:
  - tuloutetaan taseessa olevaa poistoeroa 499 964,09 €
  - puretaan taseesta kuntakeskustan katuinfraan rakentamiseen tehty vapaaehtoinen investointivaraus 1 580 808,41 €
  - tehdään 2 300 000 € vapaaehtoinen investointivaraus Saikan koulun rakentamiseen
  - siirretään tilikauden ylijäämä 1 547 267,84 € taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämä/alijäämä -tilille
4. oikeuttaa talousjohtajan tekemään tilinpäätösinformaatioon tilintarkastuksen yhteydessä tarpeelliseksi todettuja tarkennuksia ja teknisiä korjauksia

Merkittiin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Kari Auvinen poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 18.33.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 18.33-18.43. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi kokouksen läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Tarkastuslautakunta 16.05.2024 § 49
281/02.02.02/2024

Tilintarkastaja JHT, HT Nina Nieminen esittää tilikauden 2023 tilintarkastuskertomuksen

Kunnanhallitus § 60 25.03.2024
Tarkastuslautakunta § 49 16.05.2024

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta päättää esittää valtuustolle, että valtuusto
- merkitsee tilintarkastuskertomuksen tiedokseen
- päättää hyväksyä kunnan vuoden 2023 tilinpäätöksen ja
- myöntää vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.-31.12.2023 kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaan

Liitteet
Liite 1 Tilinpäätös 2023

Arviointikertomus 2023

Tarkastuslautakunta 16.05.2024 § 50
97/00.01.01/2024

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kuntayhtymässä ja konsernissa toteutuneet. Arviointityön tulokset esitetään arviointikertomuksessa.

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta hyväksyy arviointikertomuksen tilikaudelta 2023 ja lähettää sen valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Liitteet

Liite 2 Arviointikertomus 2023

Muut asiat

Tarkastuslautakunta 16.05.2024 § 51
97/00.01.01/2024

Päätösehdotus

Käsitellään jäsenten muut esille ottamat asiat.

Päätös

Päätettiin tarkastuslautakunnan seuraava kokous joka on 6.6.2024 klo 12.

Kokouksen päättäminen

Tarkastuslautakunta 16.05.2024 § 52
97/00.01.01/2024

Päätösehdotus

Päätetään kokous.

Päätös

Päätettiin kokous klo 15.19.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 44, § 45, § 46, § 47, § 48, § 49, § 50, § 51, § 52

MUUTOKSENHAKUKIELTO §

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)